

Beata Katarzyna Jędryka

Sprawiedliwa Wśród Narodów Świata

© Copyright by
Fundacja na rzecz Wspierania i Rozwoju Szkół Polonijnych
Instytut Polonistyki Stosowanej Wydział Polonistyki UW

Warszawa 2018

ISBN 978-83-953189-8-6

Autor

Beata Katarzyna Jędryka

Konsultacje metodyczne

Grzegorz Bąbiak

Redakcja

Dorota Andraka

Projekt okładki

Beata Katarzyna Jędryka, Andrzej Zawadzki

Skład i łamanie

Andrzej Zawadzki

Zdjęcia

Wikipedia, otwock.pl

Sprawiedliwa Wśród Narodów Świata

Beata Katarzyna Jędryka

Imię:

Szkoła:

Klasa:

INSTYTUT
POLONISTYKI
STOSOWANEJ

Informacje dla nauczycieli i rodziców

1

Książeczka adresowana jest do uczniów szkół polonijnych i służy przede wszystkim rozwijaniu umiejętności czytania, kiedy język polski jest językiem obcym lub językiem drugim.

2

Z książeczką dzieci mogą pracować razem z nauczycielem lub z rodzicami, ale także mogą robić to samodzielnie.

3

Czytanie książeczki oraz wykonywanie zadań trzeba dostosować do umiejętności językowych dziecka. Wszystko można zrobić w trakcie jednego wieczoru lub jednego weekendu. Pracę z tekstem także można rozłożyć w czasie – codziennie czytać wybrany fragment i rozwiązywać dołączone ćwiczenia.

4

Jeżeli nauczyciel lub rodzic decyduje się na wspólne czytanie, praca z tekstem powinna wyglądać następująco. **Krok pierwszy**, przyglądamy się obrazkowi, który jest po lewej stronie. Rozmawiamy z dzieckiem o tym, co widzi na fotografii. **Krok drugi**, czytamy tekst pod zdjęciem. Najpierw wyjaśniamy słowa, które są dla dziecka niezrozumiałe. Następnie czytamy tekst. Od samego początku warto, żeby dziecko zaczęło czytanie jako pierwsze. Jeżeli ma problem z odczytaniem tekstu, pomagamy mu. **Krok trzeci**, dziecko samodzielnie lub z naszą pomocą wykonuje zadania umieszczone po prawej stronie.

5

Po przeczytaniu całej książeczki utrwalamy słownictwo, analizując słowniczek obrazkowy.

Bibliografia

1. Bikont Anna, *Sendlerowa : w ukryciu*, Wołowiec, 2017.
2. Down Susan, Irena Sendler : bringing life to children of the Holocaust, New York 2012.
3. Goldman Rubin S., *Sendler and the children of the Warsaw Ghetto*, New York 2011.
4. Mieszkowska Anna, *Dzieci Ireny Sendlerowej*, Warszawa 2009.
5. Mieszkowska Anna, *Matka dzieci Holocaustu : historia Ireny Sendlerowej*, Warszawa 2009.
6. Ostrowicka Beata, *Magiczny koralik*, Warszawa 2018.

Rodzice Ireny Sendlerowej. Źródło: Wikipedia.

Irena Sendlerowa była warszawianką. Urodziła się zimą, 15 lutego 1910 roku. Polska nie była jeszcze niepodległa, a tereny na których mieszkała, znajdowały się pod zaborem rosyjskim. Irena była jedynaczką. To znaczy, że nie miała ani brata ani siostry. Kiedy miała dwa lata, poważnie zachorowała i rodzice zdecydowali się na przeprowadzkę do Otwocka.

Odpowiedz na pytania.

1. Kiedy i gdzie urodziła się Irena Sendlerowa?

*Irena urodziła się w Warszawie
15 lutego 1910 roku.*

..... ■

2. Pod jakim zaborem znajdowała się Warszawa?

..... ■

3. Czy Irena miała rodzeństwo?

..... ■

4. Dlaczego Irena musiała opuścić stolicę?

..... ■

5. Gdzie zamieszkała rodzina Ireny?

..... ■

Jedna ze starych willi w Otwocku. Źródło: otwock.pl.

Rodzina Ireny zamieszkała w małej uzdrowiskowej miejscowości pod Warszawą. Otwock był malowniczym miejscem położonym nad rzeką Świder. Ojciec Ireny był lekarzem, ale po przeprowadzce miał mało pacjentów. Nie był znanym wśród mieszkańców. Leczył przede wszystkim biednych Żydów i chłopów. W miasteczku mieszkało wiele ludzi, którzy leczyli się na gruźlicę – chorobę płuc.

Zdecyduj TAK lub NIE.

1. Otwock było uzdrowiskiem.

TAK

NIE

2. Otwock jest blisko Warszawy.

TAK

NIE

3. Ojciec Ireny był aptekarzem.

TAK

NIE

4. Ojciec Ireny miał bardzo dużo pacjentów.

TAK

NIE

5. Ojciec Ireny leczył tylko Żydów.

TAK

NIE

6. Do Otwocka przyjeżdżali chorzy na gruźlicę.

TAK

NIE

Żydzi niemieccy w XIII wieku. Źródło: Wikipedia.

Mała Irenka często towarzyszyła ojcu w pracy. Być może dlatego została później pielęgniarką. Lubiła też bawić się z żydowskimi dziećmi. To od nich nauczyła się mówić w jidysz – języku Żydów aszkenazyjskich, który jest mieszanką niemieckiego, hebrajskiego, języków słowiańskich i romańskich. W Otwocku rodzina Ireny mieszkała do 1917 roku. Wtedy zmarł jej ojciec. Zaraził się tyfusem plamistym od jednego z pacjentów.

Uzupełnij zdania brakującymi słowami.

1. Irena Sendlerowa *urodziła się* w Warszawie.
2. W wieku dwóch lat na koklusz.
3. Rodzina Ireny do Otwocka.
4. Ojciec Ireny Żydów i chłopów.
5. Dziewczynka chętnie z dziećmi.
6. Irena języka jidysz.
7. W Otwocku chorzy na płuca.
8. Ojciec Ireny na tyfus plamisty.

Brama główna Uniwersytetu Warszawskiego. Źródło: Wikipedia.

Po śmierci ojca Irena przeprowadziła się razem z matką do Tarczyna, gdzie mieszkali jej dziadkowie. Następnie obie przeniosły się do Piotrkowa, gdzie Irena ukończyła gimnazjum i zdała maturę. W 1927 roku zaczęła studiować prawo na Uniwersytecie Warszawskim. Po dwóch latach wiedziała, że nie będzie prawnikiem i przeniosła się na polonistykę.

Uporządkuj wydarzenia.

A: Matura w Piotrkowie.

B: Studia prawnicze.

C: Śmierć ojca.

D: Przeprowadzka do Otwocka.

E: Powrót do Warszawy.

F: Przeprowadzka do Tarczyna.

G: Przejście na polonistykę.

1.	2.	3.	4.	5.	6.

Mural przedstawiający Irenę Sendlerową w Cieszynie. Źródło: Wikipedia.

W 1931 roku młoda Irena zakochała się w studencie filologii klasycznej Mieczysławie Sendlerze. Zawsze mówił, że ma dwie miłości: starożytną Grecję i Irenę. Wyszła za niego za mąż. Zaraz po ślubie zaczęła pracować w Sekcji Opieki nad Matką i Dzieckiem Obywatelskiego Komitetu. Było to miejsce, do którego zgłaszały się samotne matki potrzebujące pomocy, np. prawnika czy lekarza. Mogły też dostać tam bezpłatne obiady. Irena pomagała im także uniknąć eksmisji – utraty mieszkania.

Ułóż zdania z rozsypanki.

1. zakochać się, Mieczysław, Irena, w, Sendler

Irena zakochała się w Mieczysławie Sendlerze.

..... ■

2. filologia, być, Mieczysław, student, klasyczna

..... ■

3. po, zacząć, Irena, ślub, praca

..... ■

4. pomagać, matki, pomoc, potrzebujące, Irena

..... ■

5. dostać, kobiety, obiad, móc, bezpłatny

..... ■

6. pomagać, eksmisja, uniknąć, Irena

..... ■

Irena Sendlerowa w 1944 roku. Źródło: Wikipedia.

Kiedy wybuchła II wojna światowa, Irena także pracowała w ośrodkach zdrowia i opieki na rzecz ludzi, którzy potrzebowali pomocy. Udało jej się skończyć kurs pielęgniarstwa Polskiego Czerwonego Krzyża. Jej mąż został aresztowany i trafił do żołnierskiego obozu. Irena zaangażowała się w konspirację – tajne działania przeciwko okupantom.

Odpowiedz na pytania.

a) Kiedy wybuchła II wojna światowa?

.....

.....

.....

.....

b) Co to jest Polski Czerwony Krzyż?

.....

.....

.....

.....

c) Co to jest konspiracja?

.....

.....

.....

.....

Bezdomne dzieci w getcie w 1941 roku. Źródło: Wikipedia.

Niemcy zakazali pomagać ludności żydowskiej. Irena nie mogła się z tym pogodzić. Zorganizowała grupę kobiet, które starały się dożywiać i leczyć Żydów odizolowanych w getcie. Irena wchodziła do getta dwa, a nawet trzy razy dziennie. Nosila jedzenie, ubrania, pieniądze, szczepionki i lekarstwa. Nie mogła patrzeć na żydowskie dzieci, które straciły rodziców. Chciała coś zrobić, żeby je uratować.

**Znajdź błąd, a następnie
zapisz zdanie poprawnie.**

1. Niemcy pozwalali pomagać ludności żydowskiej.

..... ■

2. Irena zorganizowała grupę mężczyzn
do pomocy.

..... ■

3. W getcie mieszkali tylko Polacy.

..... ■

4. Irena była w getcie pięć razy dziennie.

..... ■

5. Do getta Irena nosiła zabawki, szczepionki i leki.

..... ■

6. Irena nie chciała ratować dzieci w getcie.

..... ■

*Dom, w którym udzielono schronienia około 200 żydowskim dzieciom.
Źródło: Wikipedia.*

Irena zmieniała dokumenty i życiorysy sierot, aby mogły zamieszkać w zakładach opiekuńczych poza murami getta. Dzieci wyprowadzono tajnym przejściem oraz piwnicami domów graniczących z gettem. Irena pomagała także uciec młodzieży i starszym osobom. Widziała na własne oczy pochód Janusza Korczaka z żydowskimi sierotami. Wspominała to wydarzenie później, jako jedno z najdramatyczniejszych przeżyć w czasie wojny.

Które zdanie jest prawdziwe (P), a które fałszywe (F)?

1.	Irena zmieniała życiorysy dzieci.	P	F
2.	Zakłady opiekuńcze były w getcie.	P	F
3.	Dzieci wychodziły z getta przez bramę.	P	F
4.	Irena pomagała wszystkim w ucieczce.	P	F
5.	Irena poznała osobiście Jana Korczaka.	P	F
6.	Pochód dzieci był dramatem podczas wojny.	P	F

Irena Sendlerowa w 2005 roku. Źródło: Wikipedia.

Przy pomocy organizacji konspiracyjnej Rady Pomocy Żydom „Żegota” udało się uratować przed śmiercią 2500 dzieci. Irena Sendlerowa starała się je przemycać na różne sposoby. Zaprzyjaźnieni kierowcy wywozili dzieci samochodami w pudłach po środkach czystości. Uratowane maluchy z getta ukrywała u przybranych rodzin, w klasztorach albo domach sierot.

**Napisz, w jaki sposób Irena Sendlerowa
ratowała żydowskie dzieci
z warszawskiego getta.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*Drzewko zasadzone przez Irenę Sendlerową w Jerozolimie.
Źródło: Wikipedia.*

Irena Sendlerowa, ratując żydowskie dzieci z getta, narażała swoje życie. Za pomoc udzieloną ludziom po tamtej stronie muru groziła kara śmierci. Jej poświęcenie i zaangażowanie doceniono po wielu latach wojny. W 1965 roku została wyróżniona medalem Sprawiedliwej Wśród Narodów Świata. Zmarła w wieku 98 lat w Warszawie. Jej grób znajduje się na Powązkach.

**Przeczytaj jeszcze raz
książeczkę i rozwiąż quiz.**

1. Irena Sendlerowa urodziła się w

..... ■

a) Otwocku b) Piotrkowie c) Warszawie

2. Irena od żydowskich dzieci nauczyła się

..... ■

a) hebrajskiego b) jidysz c) niemieckiego

3. Ojciec Ireny był

a) pielęgniarzem b) aptekarzem c) lekarzem

4. Irena studiowała

a) medycynę b) polonistykę c) pielęgniarstwo

5. Irena po ślubie

a) wyjechała b) zaczęła pracować c) studiowała

6. W czasie II wojny światowej Irena działała w

.....

a) korporacji b) konspiracji c) koronacji

7. Irena nosiła do getta.

a) dokumenty b) bilety c) leki

8. Irena widziała

dzieci i Jana Korczaka.

a) zabawy b) wycieczkę c) pochod

9. Irena uratowała dzieci

w czasie wojny.

a) 200 b) 2000 c) 2500

10. Irena Sendlerowa została pochowana

w

a) Jerozolimie b) Otwocku c) Warszawie

ISBN 978-83-953189-8-6

© Copyright by
Fundacja na rzecz Wspierania i Rozwoju Szkół Polonijnych
Instytut Polonistyki Stosowanej Wydział Polonistyki UW

Warszawa 2018